

Intro til BydelSMødrenes grunduddannelse

Grunduddannelsen skal sikre det faglige og metodiske fundament som BydelSMødrene bygger deres frivillige indsats på. Med uddannelsen opnår kvinderne forståelse for, viden om og erfaring med emner, problemstillinger og svære dilemmaer, der rører sig omkring målgruppen, men som de ikke nødvendigvis har et sprog for eller viden om.

Mange af de kvinder, som bliver BydelSMødre, hjælper allerede kvinder i deres netværk ved at dele deres viden og erfaringer. Gennem uddannelsen bliver BydelSMødrene endnu bedre kvalificeret til at hjælpe lokalt. For mange af kvinderne er det ukendt at indgå i læringsfællesskaber. Da læring er socialt og handler om deltagelse i et praksisfællesskab, arbejder vi altid ud fra dialogiske læringsmetoder, hvor deltagerne aktivt bidrager og er medansvarlige for undervisningen. Det er derfor afgørende at undervisningsforløbet er praksisnært med en dialogbaseret og problemorienteret tilgang.

Grunduddannelsens længde og opbygning

Grunduddannelsen strækker sig over 4 temablokke med 15 moduler a 3 times varighed inkl. pause. Herunder 1 intromodul, 9 fagmoduler, 4 metodemoduler og 1 evalueringsmodul.

De kommende BydelSMødre vil få viden indenfor temaerne:

- Familieliv (5 moduler)
- Kvindeliv (2 moduler)
- Samfundsliv (2 moduler)
- Indføring i BydelSMødres metoder (4 moduler)

Intro → familieliv → 2 x metode → kvindeliv → 2 x metode → samfundsliv → evaluering

Som koordinator får du adgang til BydelSMødres Grunduddannelse. Her finder du oversigt over alle moduler, drejebøger, kopiark og meget mere til hele grunduddannelsen.

BydelSMødre er en del af løsningen

Arbejdet med BydelSMødrene er funderet i en metodisk tilgang der vægter dialogen, refleksionen, den personlige fortælling og fællesskabet.

Uddannelsen som BydelSMor har til hensigt at klæde den kommende BydelSMor på, så hun kan bidrage med handlingsorienteret hjælp og støtte til sit lokalsamfund. Derfor rustes BydelSMødrene med faglig viden, som er direkte anvendelig i den frivilligindsats, hvor BydelSMoren fungerer som vejledende bindeled mellem den enkelte lokale familie og de offentlige og private instanser, som vedkommende har brug for at kende til, gøre brug af eller få forståelse for.

Det er vigtigt, at undervisningen er et samspil mellem koordinator, underviser og kommende BydelSMødre, hvor konkrete problematikker identificeres gennem samtale og refleksion. Mange års erfaring viser, at denne tilgang sætter gang i en personlig identitetsproces, hvor der bliver sat ord på dilemmaer og tabuer og hvor en ny personlig fortælling skabes hos den enkelte BydelSMor. Vi kan se, at den nye fortælling fokuserer på de ressourcer den enkelte har, fx sprog, erfaringer med at være ny i Danmark og overskud til at hjælpe andre. Kvinderne opnår altså evnen og modet til at skabe forandring ikke kun for sig selv og sin egen familie, men for andre ved at opbygge tillidsfulde relationer til isolerede kvinder. Den personlige

fortælling bliver en central del af det grundlag BydelSMødrene hjælper andre fra, fordi udviklingen i deres egen historie, bliver en konkret garant for at forandringen kan finde sted.

Desuden vægtes fællesskabet og sammenholdet i grunduddannelsens videre forløb og der bruges tid på at ryste holdet sammen. Et stærkt fællesskab og en god relation til de andre kommende BydelSMødre er bl.a. motiverende for at være aktiv i undervisningen og har stor værdi for BydelSMødrenes efterfølgende frivillige arbejde, hvor de kan bruge og hjælpe hinanden som BydelSMødre.

Krav til uddannelse

For at kunne bestå grunduddannelsen og modtage diplom fra BydelSMødrenes Landssekretariat, er det et krav at den kommende BydelSMor har:

- Deltaget i minimum 90 procent af undervisningen.
- Deltaget aktivt i undervisningen.
- Løst uddannelsens hjemmeopgaver.

Uddannelsen afsluttes med en diplomoverrækkelse. Det er koordinatorens ansvar at kontakte BydelSMødrenes Landssekretariat, som udsteder diplom til de BydelSMødre, der har bestået grunduddannelsen. Diplomet overrækkes af den lokale borgmester på rådhuset.

Koordinatorens opgaver – sådan gør du

Det er koordinatorens ansvar at koordinere og gennemføre BydelSMødrenes grunduddannelse.

Det indbefatter at:

1. Engagere relevante fagpersoner til undervisningen.
2. Sikre synergi mellem fagligt indhold og praktisk erfaring.
3. Sikre en gennemgående rød tråd i uddannelsesformen på baggrund af de inddragende og dialogbaserede metoder uddannelsen bygger på.
4. Skabe en tryk ramme hvor fællesskab og refleksion kan blomstre.

Koordinatoren har derudover ansvaret for praktisk at sørge for forplejning og en lille gave til underviserne, skaffe materialer og organisere en festlig diplomoverrækkelse.

Praktisk huskeliste:

- Find lokale, evt. det lokale frivillighedscenter, beboerhus el. foreningshus.
- Forplejning
- Gave til underviserne (ca. 100 kr.)
- Materialer til BydelSMødrene (ringbind, faneblade, evt. kopiark mv.).
- Book borgmester og rådhus til diplomoverrækkelse.

Relevante fagpersoner til undervisningen

Undervisere rekrutteres blandt lokale faggrupper, der relaterer sig til emnet på det enkelte modul. Den lokale forankring sikrer, at underviseren kan fokusere undervisningen på konkrete problemstillinger fra BydelSMødrenes møde med den virkelige verden. Desuden skabes en relation mellem BydelSMødrene og

det lokale faglige netværk af sundhedsplejersker, pædagoger, sagsbehandlere mv. Den relation bygger også bygger bro mellem eksisterende instanser og BydelSMØdre, som har den direkte kontakt til familier i lokalområdet. Mødet på uddannelsen mellem fagpersoner og de kommende BydelSMØdre bygger desuden bro over den gensidig mistillid, som mange oplever. Således kan fagpersoner og BydelSMØdre efterfølgende henvise familier til hinanden i tillid til, at familierne mødes åbent og fordomsfrit og får den rette hjælp. I undervisningsplanen for grunduddannelsen er der udarbejdet forslag til faggrupper som potentielle undervisere.

Faglighed og praktisk erfaring

Det er koordinatorens opgave at sikre synergi mellem fagligt indhold og praktisk erfaring. Koordinatoren er derfor i tæt samarbejde med underviseren, så faglige oplæg sættes i forbindelse med BydelSMØdrenes egne erfaringer og den virkelighed, de kender. Som koordinator er det din opgave at sikre, at underviserens pointer faciliteres efter den dialogiske tilgang undervisningsformen bygger på.

Godt at uddele i undervisningen

- Et ringbind, som BydelSMØdrene kan samle de udleverede kopiark i
- Kopiark:
 - Dagens underviser med billede og kontaktoplysninger
 - Relevante dokumenter for dagens undervisning
- Brochurer som BydelSMØdrene kan dele ud
- Lav gerne en lille IT-hjemmeopgave (*Se inspiration til øvelser*)
- Henvisninger m. telefonnummer og adresse
 - Relevante institutioner
 - Relevante lokale aktører, gerne konkrete kontaktpersoner
 - Relevante links til information på nettet.

Det metodiske greb

Det er koordinatorens opgave at etablere et godt læringsmiljø og en god mødestruktur. Hvert modul har en drejebog, som er bygget op efter dialogiske principper. Koordinatoren behøver således ikke være en øvet underviser, men kan trygt følge drejebøgerne og dermed sikre den nødvendige udviklingsproces, som uddannelsen sætter i gang. Refleksion og dermed evnen til at sætte ord på tanker og bekymringer samt det at kunne videreformidle viden er i centrum indenfor dialogisk læringsteori. Hver eneste øvelse handler om at opbygge BydelSMØdrenes selvtillid, handlekraft og kommunikative evner. Fx starter hvert modul med et "tjek ind" og afsluttes med et "tjek ud". Det giver først og fremmest forståelsen af at alle har en vigtig stemme i fællesskabet, det sikrer at alle ser hinanden og lærer hinanden at kende og det understøtter at gruppen starter og slutter sammen i et fælles udgangspunkt. Det kan være en kort præsentationsrunde og en opsamling på dagens hovedpointer. (*Se inspiration til øvelser*). Det er også koordinatorens opgave at understøtte den faglige såvel som den personlige læringsproces, som BydelSMØdrene gennemgår. Det sikrer drejebøgerne, som fx veksler mellem ny viden og aktivering af den nye viden.

Forskning viser at:

- Når vi får mulighed for at reflektere over netop tilegnet viden, husker vi op mod 90%.

- Vi kan optage 3 pointer ad gangen.
- Power Points skal bruges med varsomhed, da de ofte bliver *for* styrende for undervisningen, pacificerer deltagerne og dermed ødelægger den dialogiske proces.

Derfor vil vi bede både koordinator og underviser om at:

- Faglige oplæg begrænses til 15-20 minutter ad gangen og evt. indeholder en skriftlig case eller video. Herefter præsenteres en øvelse der aktiverer den nye viden gennem samtale, fysiske øvelser mv. (*Se inspiration til øvelser*).
- Hvert oplæg præsenterer højst 3 hovedpointer.
- Brug få Power Points med centrale pointer (Husk, ét slide tager 5 minutter).
Suppler med alternativer som tuscher, flipover, post it mv.

I undervisningens opbygning ligger en dobbelthed, som dels har til formål at møde BydelSMødrene i et dialogisk rum med tillidsfulde relationer. Dels at skole dem i at gøre brug af samme tilgang i deres frivillige virke, så de kan møde andre kvinder med respekt, tillid, anerkendelse og inddragelse.

Konkret og håndgribelig

Undervisningen skal være håndgribelig og gerne indeholde mange konkrete eksempler.

Dvs. emnerne skal knyttes til BydelSMødrenes egne erfaringer og viden, deres lokalsamfund og relevante lokale aktører. På den måde sikres det, at den viden som præsenteres, giver umiddelbar mening, og er direkte anvendelig for de kommende BydelSMødre. Det kan være en fordel at visualisere dele af formidlingen for at tale bredere og mere varieret til BydelSMødrenes indlæringsveje.

Dialogisk og inddragende

Det er helt centralt, at der hver kursusgang er tid til samtale og refleksion for de kommende BydelSMødre. Refleksion og læring opstår bedst, når de kommende BydelSMødre aktivt deler deres tanker med andre og samtidig styrker det fællesskabet. Det er gennem dialogen, at inspirationen og den nye viden fra oplægget bliver omsat til de kommende BydelSMødres egen hverdag og opgaver. Derfor skal undervisningen tage udgangspunkt i dialogens rammer.

En måde at gøre det på er ved at bruge følgende tre spørgeteknikker¹:

- Autentiske spørgsmål: Stil spørgsmål som sætter gang i refleksion hos de kommende BydelSMødre.
- Optag af svar: Byg videre på de kommende BydelSMødres svar ved at formulere nye spørgsmål på baggrund af det som er blevet sagt.
- Høj værdsætning: Bring de kommende BydelSMødres svar og meninger i spil ved at gentage dem, udbygge dem eller kvalificere dem. Det viser, at de kommende BydelSMødres ytringer er værd at tale om.

¹ Olga Dysthe, norsk professor i praktisk pædagogik, *Det flerstemmige klasserum* (1997: 61)

BydelSMØDRE-indsatsen bygger på 6 værdier, som understøtter den dialogiske undervisningsform. Det er vigtigt at værdierne er en gennemgående del af uddannelsesforløbet og at BydelSMØDREne tager værdierne med i deres eget møde med de kvinder de skal hjælpe.

- **Tillid:** Fællesskab afføder tryghed og tillidsfulde rammer.
- **Ansvar:** Alle står til ansvar for at byde ind med sit eget bidrag og at værne om fællesskabet.
- **Respekt:** Anerkend hinandens opfattelser af verden. I behøver ikke være enige.
- **Anerkendelse:** Lyt aktivt og ros hinanden.
- **Ligeværdighed:** Spørg ind til det du ikke forstår, alles stemme har lige meget ret.
- **Mangfoldighed:** Der skal være plads til alle, fx at give de andre tid til at tænke over det, du fremlægger.

Inddrag de kommende BydelSMØDRE aktivt i undervisningen:

- Brug de kommende BydelSMØDREs erfaringer som eksempler, og beskriv hvordan man kunne håndtere sådan en oplevelse. Hvilke erfaringer har de selv, eller har de kendskab til?
- Kvinderne har ofte lange historier at bidrage med. Det er derfor vigtigt, at koordinatoren styrer debatten og stiller specifikke spørgsmål, så debatten holder sig indenfor temaet, og alle får mulighed for at sige noget.

Fokus på BydelSMØDREnes rolle som formidlere og brobyggere:

- Koordinatoren skal være fokuseret på BydelSMØDREnes rolle som formidlere og brobyggere. De kommende BydelSMØDREne skal opleve, at undervisningen ruste dem til at blive BydelSMØDRE.
- Det skal understreges, at BydelSMØDREne i deres arbejde, til hver en tid, kan søge sparring eller overdrage en "sag" til fagpersoner, hvis de har brug for professionel assistance. De er ikke rådgivere, de vejleder og henviser.

I løbet af uddannelsen kan BydelSMØDREne blive opslugt af refleksion over deres eget liv. Det er en vigtig proces og der skal være tid til den! Samtidig er det koordinatorens opgave løbende at huske BydelSMØDREne på, at uddannelsen ikke er målet i sig selv, men et redskab til at kunne hjælpe andre kvinder bagefter. Det kan koordinatoren gøre ved at sætte den nye viden og BydelSMØDREnes egne refleksioner i spil ved at inddrage forskellige cases og ved at inddrage de anbefalede hjemmeopgaver.

Det videre forløb

Efter grunduddannelsen i forløbets fase 3 og 4 er der tilrettelagt videreuddannelse af BydelSMØDREne i foreningsdannelse og mødeledelse, som skal sikre BydelSMØDREne de rette værktøjer til at opretholde og formalisere deres frivilligindsats.

Det er derudover muligt at udbygge uddannelsen med supplerende kurser og temaaftner.

Landsorganisationen udbyder en række kurser, se listen her: <https://bydelSMØDRE.dk/Til-BydelSMØDREgrupper/faa-ideer-til-ny-viden-og-oplaeg>

Landsorganisationen BydelSMØDRE står til rådighed med vejledning og inspiration til andre kurser, som ikke udbydes i organisationen.